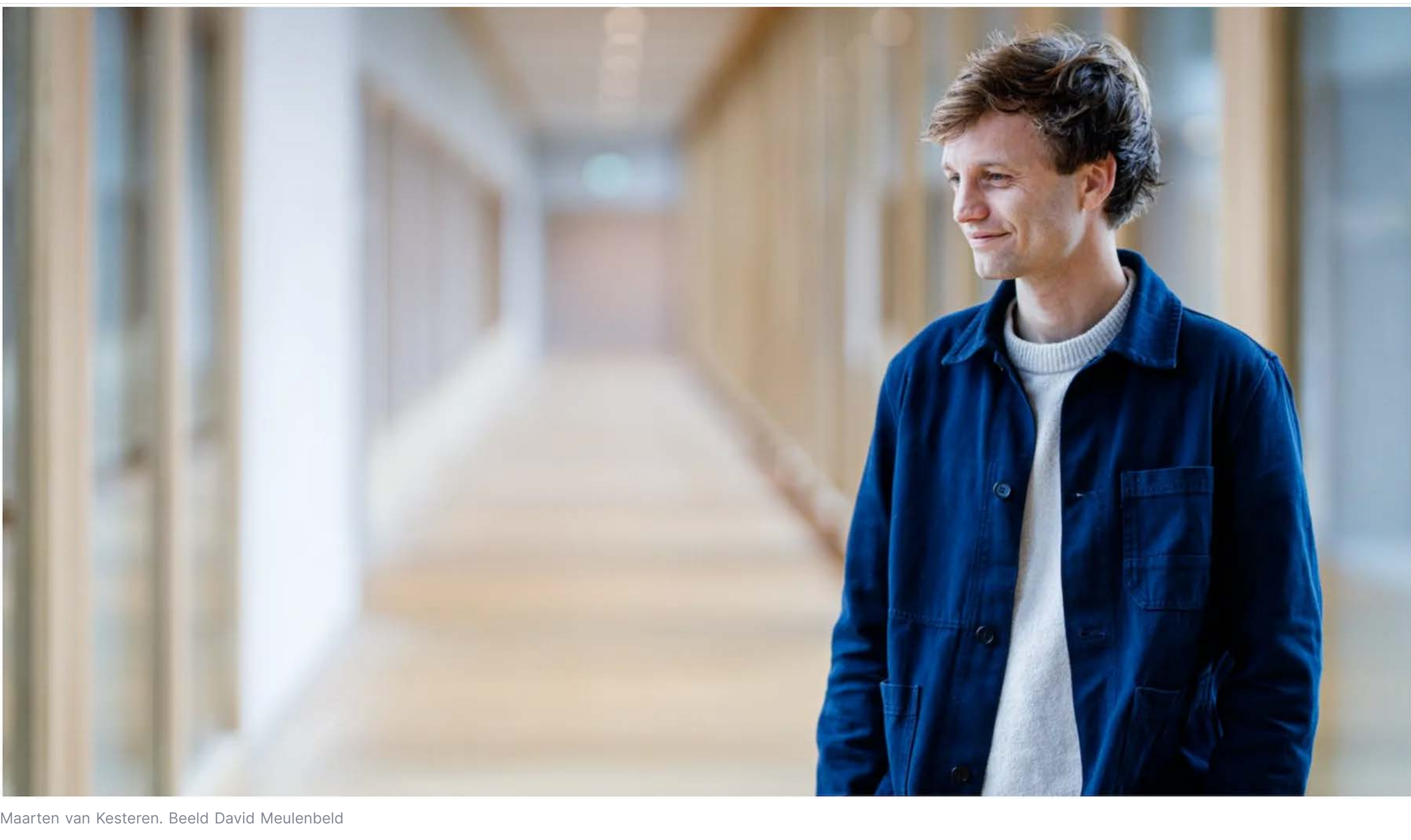

Maarten van Kesteren. Beeld David Meulenbeld

Maarten van Kesteren: 'Als ik niet bij de beste tien procent hoor dan stop ik ermee'

Afke Laarakker | Gepubliceerd: 6 nov. 2023 | Gewijzigd: 30 nov. 2023

Vijf jaar lang leefde Maarten van Kesteren onder de radar. Hij werkte aan de renovatie van een mbo in Utrecht. Nu is het af en mooi geworden. Wie is deze jonge, getalenteerde architect? 'Ik heb vijf jaar lang vrijwel niets anders gedaan dan dit project.'

Geef cadeau Delen

Het eerste grote project van Maarten van Kesteren (1988) is af. Hij transformeerde een mbo aan de rand van Utrecht. Hij wil dus graag dáár afspreken. Van Kesteren is trots. Bovendien zijn momenteel zijn atelier en huis een bouwplaats, vertelt hij. In een oud kantoorpand vlak bij het strand – hij surft graag – komt een woning voor zijn gezin en een kantoor voor zijn bureau. Het wordt 'iets met gordijnen', de wolken dienen als inspiratie.

Van Kesteren wil graag in een van de patio's van de school zitten. Aan de rijen tafels kijkt hij door de nieuwe gevel uit op de tuin. Hij lacht veel tijdens het gesprek, formuleert in bedachtzame zinnen en wijst enthousiast rond in zijn ontwerp. 'Ruik je het hout?' De lucht prikt van de geur van oplosmiddelen, hout en verf die vanuit de praktijkruimtes elders in het gebouw voorbijrijven. In deze school worden praktische ruimtelijke vakken gegeven. Studenten leren bijvoorbeeld schilderen, etalages ontwerpen of restaureren.

Voorbijlopende docenten groeten Van Kesteren. Hij liep vijf jaar rond op de school sinds hij in 2018 de opdracht kreeg van stichting Mevrouw Meijer. En niet alleen als architect. Samen met studenten bouwde hij meubels en een maquette, gaf twee lessen en schilderde de gangwanden. 'Ik heb me de afgelopen vijf jaar volledig op dit project gestort. Ik deed geen acquisitie, geen pr en ik heb alle lezingen overgeslagen. Ik wilde hier alles uithalen.'

Beeld David Meulenbeld

Je bent 35, hebt net je eerste grote opdracht afgerond, hebt een paar mensen in dienst, studeerde summa cum laude af. Ging het jou altijd voor de wind?

'De eerste anderhalf jaar dat ik werkte verdiende ik niks. Ik maakte wel een paar kunstinstallaties in Artis en deed wat opdrachten voor particulieren, maar dat leverde weinig op. Ik liep in een oude regenjas met gaten erin. Het is natuurlijk belangrijk om je best te doen, maar ik had ook gewoon enorm veel geluk. Na die periode vroeg Mevrouw Meijer mij voor een ontwerpend onderzoek voor deze school.'

Hoe was die eerste anderhalf jaar?

'Mijn omgeving had meer last van die regenjas dan ikzelf, ik vind het niet erg wat soberder te leven. Het is natuurlijk wel moeilijk voor jonge architecten om serieuze opdrachten te krijgen. Francine Houben en Jo Coenen kregen aan het begin van hun carrière grote projecten, dat is nu ondenkbaar. Er is weinig interessant werk. Ik heb daarom altijd tegen mezelf gezegd: 'Als ik niet bij de beste tien procent hoor dan stop ik ermee.'

Je maakte eerst kunstinstallaties, vertel.

'In Artis ontwierp ik een installatie. Hiervoor interpreteerde ik samen met een ballerina de poses van een kraanvogel. Die tekenden we uit op stalen silhouetten. Nu dansen kinderen daar met hun ouders de kraanvogeldans. Ondertussen kijken de echte kraanvogels toe, de gebruikelijke rollen zijn omgedraaid.

'Een andere opdracht deed ik voor een particulier. We werden gevraagd voor de renovatie van een bankje. In plaats daarvan hebben we alleen de leuning laten staan waardoor er zicht ontstond op een open plek in het bos. Daar hebben we op de aarde een bronzen schaal gegoten, die reflecteert al het licht.'

Kon je iets van die ervaring meenemen in het ontwerp van de school?

'O ja, heel veel! Ik ben altijd op zoek naar zintuiglijke waarneming en de relatie tussen natuur en cultuur. Als je dit schoolgebouw binnen loopt dan ruikt je hout. De luchtzuiveringsinstallaties van de werkplaats komen expres uit bij de entredeuren. Vanuit deze ruimte kijk je uit op de binnenplaats. Ik ben enorm geïnteresseerd in hoe het licht in de ruimtes verandert als de zon door de bladeren valt of als er een wolk voorbij drijft. De tuin is zo ontworpen dat hij een paar keer per jaar een volledig andere kleur heeft.

“Francine Houben en Jo Coenen kregen aan het begin van hun carrière grote projecten, dat is nu ondenkbaar”

In een eerder interview zei je dat je die ‘momenten’ ontwerpt door ze op te schrijven. Werkte je ook bij deze school zo?

'Ik maak een tekst en daarin beschrijf ik de sfeer. Met een paar zinnen zeg ik wat je in een ruimte moet horen of ruiken. Zoals de houtlucht als je binnenkomt. In het begin heeft een gebouw nog geen ziel, dan moet je dit soort ideeën er bewust in stoppen, jezelf blijven herinneren aan die ideeën. Het A4'tje tekst – niet langer, anders leest niemand het – hang ik daarom op aan een wand in ons kantoor. Voor de school heb ik ook een filmpje gemaakt van het ontwerp, daaronder monteerd ik de geluiden die ik me overal voorstelde, zoals geroezemoes en een zaag. Als het schetsontwerp eenmaal af is hoeft je er niet meer zo bewust mee bezig te zijn, dan praat het gebouw zelf terug.'

Waarom ontwerp je op deze manier?

'Ik vind het kwelijk dat architectuur vaak alleen over beeld gaat. Als je alleen met de computer werkt is daar bijna niet aan te komen, dat is allemaal visueel. En uiteindelijk wordt een ontwerp afgerekend op die ene gepubliceerde foto. Zo ontstaat vlakke architectuur. Ik ben daarnaast eerder een romantisch ontwerper dan een ideologische. Ik wil architectuur maken die mensen echt raakt, die gaat over een diepere ervaring.'

Wat is je droomopdracht?

'Een project dat nog meer draait om de relatie tussen architectuur en landschap. Ik houd erg van het museum Insel Hombroich in Duitsland. Het bestaat uit een park met paviljoens. Je dwaalt rond en als je ergens een deur open doet sta je opeens oog in oog met een kunstwerk. Elke keer dat ik daar kom heb ik een totaal andere ervaring. Landschap gaat ook over tijd, over verandering, dat fascineert me.'

De school is af. Heb je al een nieuwe opdracht?

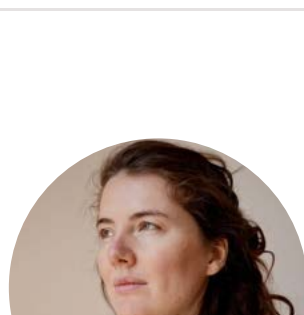
'Nee nog niet, maar ik maak me geen zorgen. Het komt wel. Eerst moet mijn huis af.

BEKIJK OOK
Schooltransformatie mbo Nimeto in Utrecht door Maarten van Kesteren voltooid, nog 5000 scholen te gaan

Lees meer over

MAARTEN VAN KESTEREN MAGAZINE 2023 Q4 START UP

Afke Laarakker

Afke Laarakker is freelance journalist. Tot mei 2023 was ze vakredacteur stede(n)bouw en landschapsarchitectuur.

Ze studeerde architectuur aan de TU Delft. Voor haar afstudeerproject kreeg ze een eervolle vermelding. Ze werkte kort als architect voordat ze besloot te gaan schrijven.

